

FINANSE PUBLICZNE

Uwagi ogólne

1. Przez finanse publiczne rozumie się procesy związane z gromadzeniem środków publicznych oraz ich rozdysponowaniem, a w szczególności: pobieraniem i gromadzeniem dochodów, wydatkowaniem środków publicznych, finansowaniem deficytu, zaciąganiem zobowiązań angażujących środki publiczne, zarządzaniem środkami publicznymi, zarządzaniem długiem publicznym.

2. Prezentowane dane obejmują informacje dotyczące budżetów jednostek samorządu terytorialnego (gmin, miast na prawach powiatu, powiatów, województwa).

3. Podstawę prawną określającą procesy związane z gromadzeniem i rozdysponowaniem środków publicznych stanowi ustawa z dnia 30 VI 2005 r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 249, poz. 2104, z późniejszymi zmianami).

Podstawę prawną gospodarki finansowej jednostek samorządu terytorialnego stanowią również:

- ustawa z dnia 8 III 1990 r. o samorządzie gminnym (tekst jednolity Dz. U. 2001 r. Nr 142, poz. 1591, z późniejszymi zmianami),
- ustawa z dnia 5 VI 1998 r. o samorządzie powiatowym (tekst jednolity Dz. U. z 2001 r. Nr 142, poz. 1592, z późniejszymi zmianami),
- ustawa z dnia 5 VI 1998 r. o samorządzie województwa (tekst jednolity Dz. U. z 2001 r. Nr 142, poz. 1590, z późniejszymi zmianami),
- ustawa z dnia 13 XI 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego (Dz. U. z 2008 r. Nr 88, poz. 539, z późniejszymi zmianami).

4. Dochody i wydatki budżetów gmin, miast na prawach powiatu, powiatów i województwa uchwalane są przez właściwe rady na okres roku kalendarzowego, w terminach i na zasadach określonych w ustawach o samorządzie terytorialnym.

Miasto na prawach powiatu realizuje jednocześnie zadania z zakresu działania gminy oraz powiatu i sporządza jeden budżet, w którym określone są poszczególne dochody z uwzględnieniem źródeł dochodów gminy i powiatu oraz wydatki realizowane łącznie przez gminę i powiat. Dlatego też w tablicach dochody i wydatki gmin podane są bez dochodów i wydatków gmin mających również status miasta na prawach

PUBLIC FINANCE

General notes

1. Public finance is understood as processes connected with the accumulation and allocation of public funds, particularly: the collection and accumulation of revenue, spending public funds, deficit financing, committing funds as well as the management of public funds and the public debt.

2. The presented data include information concerning the budgets of local self-government entities (i.e. of gminas, cities with powiat status, powiats and voivodship).

3. The legal basis defining the processes connected with the accumulation and allocation of public funds is the Law on Public Finances, dated 30 VI 2005 (Journal of Laws No. 249, item 2104, with later amendments).

The legal basis for the financial management of local self-government entities is:

- the Law on Gmina Self-government, dated 8 III 1990 (uniform text Journal of Laws of 2001 No. 142, item 1591, with later amendments),
- the Law on Powiat Self-government, dated 5 VI 1998 (uniform text Journal of Laws of 2001, No. 142, item 1592, with later amendments),
- the Law on Voivodship Self-government, dated 5 June 1998 (uniform text Journal of Laws of 2001, No. 142, item 1590, with later amendments),
- the Law on Incomes of Local Self-government Entities, dated 13 XI 2003 (Journal of Laws of 2008 No. 88, item 539, with later amendments).

4. Revenue and expenditure of budgets of gminas, cities with powiat status, powiats and voivodship are passed by the appropriate councils for a period of one calendar year, within periods and on the basis of principles defined in the Law on Local Self-government.

City with powiat status realizes tasks of gmina as well as powiat. There is one budget drawn up every year, which consists of revenue (income received both by gmina and powiat) as well as expenditure realized jointly by gmina and powiat. Therefore in tables concerning revenue and expenditure of gminas, data for cities with powiat status include revenue of gminas as well as powiats and expenditure of both gmina and

powiatu, natomiast dochody i wydatki miast na prawach powiatu podane są łącznie z dochodami i wydatkami części gminnej i powiatowej.

5. Dochody i wydatki budżetów jednostek samorządu terytorialnego grupuje się na podstawie klasyfikacji budżetowej, którą ustala Minister Finansów w drodze rozporządzenia. Dane w podziale według działów i paragrafów opracowano zgodnie z klasyfikacją dochodów i wydatków budżetowych, obowiązującą na mocy rozporządzeń Ministra Finansów: do 2002 r. – z dnia 18 VII 2000 r. (Dz. U. Nr 59, poz. 688, z późniejszymi zmianami), w 2005 r. – z dnia 20 IX 2004 r. (Dz. U. Nr 209, poz. 2132, z późniejszymi zmianami), od 2006 r. – z dnia 14 VI 2006 r. (Dz. U. Nr 107, poz. 726, z późniejszymi zmianami).

6. Na dochody budżetów jednostek samorządu terytorialnego składają się:

- 1) dochody własne, tj.:
  - a) dochody z tytułu udziałów we wpływach z podatku dochodowego od osób prawnych i osób fizycznych,
  - b) wpływy z podatków ustalanych i pobieranych na podstawie odrębnych ustaw, tj.: podatek od nieruchomości, podatek rolny, podatek od środków transportowych, wpływy z karty podatkowej, podatek od spadków i darowizn, podatek leśny,
  - c) wpływy z opłat ustalanych i pobieranych na podstawie odrębnych ustaw, np.: skarbowej, eksploatacyjnej, targowej, podatku od czynności cywilnoprawnych,
  - d) dochody z majątku jednostek samorządu terytorialnego, np.: dochody z najmu i dzierżawy oraz innych umów o podobnym charakterze,
  - e) pozostałe dochody jednostek samorządu terytorialnego, np.: opłaty administracyjne, opłaty miejscowe, odsetki od środków gromadzonych na rachunkach bankowych, odsetki za nieterminowo wnoszone opłaty;
- 2) dotacje celowe:
  - a) z budżetu państwa na zadania z zakresu administracji rządowej, własne, realizowane na podstawie porozumień z organami administracji rządowej,
  - b) działania realizowane na podstawie porozumień między jednostkami samorządu terytorialnego,
  - c) dotacje otrzymane z funduszy celowych;
- 3) subwencja ogólna z budżetu państwa przeka-

powiat are given jointly.

5. *Revenue and expenditure of local self-government entities budgets are grouped on the basis of budget classification, introduced by the Regulation of the Minister of Finance. The data divided into divisions and paragraphs were compiled in accordance with the classification of budget revenue and expenditure, obligatory on the basis of the decrees of the Minister of Finance: until 2002 — dated 18 VII 2000 (Journal of Laws No. 59, item 688, with later amendments), in 2005 — dated 20 IX 2004 (Journal of Laws No. 209, item 2132, with later amendments), since 2006 — dated 14 VI 2006 (Journal of Laws No. 107, item 726, with later amendments).*

6. *Budget revenues of local self-government entities comprise:*

- 1) *own revenue, i.e.:*
  - a) *revenues from shares in receipts from corporate and personal income taxes,*
  - b) *receipts from taxes established and collected on the basis of separate acts, i.e.: the tax on real estate, the agricultural tax, the tax on means of transport, receipts from lump sum taxation, taxes on inheritance and gifts, the forest tax,*
  - c) *receipts from fees established and collected on the basis of separate acts e.g., the Financial Statute, the Service Act and the Marketplace Act, tax on civil law transactions,*
  - d) *revenue from property of local self-government entities e.g., income from renting and leasing as well as other agreements with a similar character,*
  - e) *other income of local self-government entities e.g., administrative fees, local fees, interest on funds deposited in bank accounts, interest on late payments;*
- 2) *appropriated allocations:*
  - a) *from the state budget for: government administration-related tasks, own tasks, tasks realized on the basis of agreements with bodies of the government administration,*
  - b) *received for tasks realized on the basis of self-government agreements,*
  - c) *allocations received from appropriated funds,*
- 3) *general subsidy from the state budget trans-*

zywana wszystkim jednostkom samorządu terytorialnego dla uzupełnienia ich własnych dochodów, w tym na zadania oświatowe.

7. Na wydatki budżetów jednostek samorządu terytorialnego składają się:

- 1) wydatki majątkowe, w tym inwestycyjne.
- 2) wydatki bieżące jednostek budżetowych, w tym:
  - a) wynagrodzenia,
  - b) pochodne od wynagrodzeń,
  - c) dotacje, w tym dotacje dla zakładów budżetowych, gospodarstw pomocniczych, rachunków dochodów własnych i funduszy celowych,
  - d) na obsługę długu publicznego,
  - e) z tytułu udzielania poręczeń i gwarancji,
  - f) pozostałe w tym świadczenia na rzecz osób fizycznych i zakup materiałów i usług.

8. Informacje dotyczące budżetów jednostek samorządu terytorialnego opracowano na podstawie sprawozdań Ministerstwa Finansów.

ferred to all local self-government budgets for supplementing their own revenue, of which for educational tasks.

7. Expenditure of local self-government entities budgets include:

- 1) *property expenditure including investment expenditure.*
- 2) *current expenditure of budgetary entities, of which:*
  - a) *wages and salaries,*
  - b) *components of wages and salaries,*
  - c) *allocations, of which allocations for budgetary establishments, auxiliary units, accounts of own revenue and appropriated funds,*
  - d) *expenditure on debt servicing,*
  - e) *expenditures relate to granting endorsements and guaranties;*
  - f) *other expenditures including benefits for natural persons and purchase of materials and services.*

8. Information concerning local self-government entities budgets is compiled on the basis of financial reports of the Ministry of Finance.